

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. maj 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Morten Pilgaard Peder-
sen
Sagsnr.: 2020-0030-3663
Dok.: 1392278

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 869 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. februar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Louise Black Mogensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 869 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om det er korrekt, at grundløse henvendelser til Hvidvasksekretariatet i SØIK, registreres og opbevares – til trods for, at henvendelserne er grundløse og således ikke medfører efterforskning, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvornår de slettes samt om den ”anmeldte” borger bliver underrettet dels om ”anmeldelsen” og dels om sletningen?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har indhentet følgende udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK):

”1. SØIK kan oplyse, at Hvidvasksekretariatet er Danmarks finansielle efterretningsenhed (FIU), der i overensstemmelse med hvidvaskloven har til opgave at modtage, analysere og videreformidle underretninger fra underretningspligtige virksomheder og myndigheder mv. om mulig hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og finansiering af terrorisme.

Hvidvaskunderretninger er efterretninger vedrørende personer eller virksomheder. De er ikke en politianmeldelse af et muligt strafbart forhold, men derimod oplysninger om f.eks. usædvanlige transaktionsmønstre set i forhold til den pågældende kunde. Derfor er de heller ikke at sidestille med anmeldelser i retsplejelovens forstand og således ikke undergivet retsplejelovens regler om f.eks. underretning ved påtaleopgivelse, afvisning eller indstilling af efterforskning.

Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra de modtagne underretninger til relevante myndigheder, herunder politikredse og skattemyndighederne, som en såkaldt videregivelse, der kan indeholde oplysninger fra en eller flere underretninger.

Hvidvasksekretariatet modtager et fortsat stigende antal underretninger og modtog 53.454 underretninger i 2019 mod 35.768 i 2018 og 24.906 i 2017. Andelen af underretninger, der videregives fra Hvidvasksekretariatet til bl.a. politiet og skattemyndighederne ligger stabilt omkring en fjerdedel (23 pct. i 2019).

Hvidvaskunderretningerne indgår – uanset om de videregives til andre myndigheder eller ej – i den samlede datamængde i Hvidvasksekretariatets database. Samtlige underretninger i databasen indgår således i Hvidvasksekretariatets tværgående analyser, som blandt andet bruges til måludpegning, tendensanalyser, som grundlag for den nationale risikovurdering på hvidvaskområdet og til udarbejdelse af Hvidvasksekretariatets kvartalsvise

rapporter. Underretningerne i databasen kan endvidere på et senere tidspunkt blive relevante som del af en videregivelse i sammenhæng med nye underretninger eller oplysninger.

2. Det følger af hvidvasklovens § 26, stk. 1, at virksomheder og personer omfattet af loven omgående skal underrette Hvidvasksekretariatet, hvis virksomheden eller personen er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode, at en transaktion, midler eller en aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Det følger endvidere af hvidvasklovens § 26, stk. 5, at en registreret person ikke har ret til indsigt i personoplysninger, der er eller vil blive behandlet efter § 26, stk. 1 og 2. Bestemmelsen er efter forarbejderne tidsubegrænset, hvilket indebærer, at en person aldrig kan få indsigt i de oplysninger, som behandles efter stk. 1 og 2, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 41 som fremsat, side 129. Når der således ikke er ret til at få indsigt i oplysninger om, at der er foretaget underretning til SØIK, og hvilke oplysninger SØIK har modtaget i denne forbindelse, skyldes det bl.a., at dette vil kunne modvirke en eventuel videre efterforskning, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 41 som fremsat, side 43.

Efter hvidvasklovens § 38 har virksomheder eller personer, som er omfattet af hvidvaskloven, bl.a. pligt til at hemmeligholde, at der er givet underretning efter § 26. Denne pligt angår både oplysninger om, at der er foretaget en underretning samt om selve underretningens indhold. Bestemmelsen er efter forarbejderne tidsubegrænset, hvilket betyder, at uanset om en underretning ikke medfører, at en kunde sigtes for et kriminelt forhold, og den forpligtede virksomhed eller person har viden herom, kan kunden ikke informeres om, at der er foretaget en tidligere underretning vedrørende kunden, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 41 som fremsat, side 142.

3. Det følger af § 13, stk. 2, i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsesloven), at hvis det er nødvendigt for, at den registrerede kan varetage sine interesser, skal den dataansvarlige som minimum give den registrerede meddelelse om retsgrundlaget for behandlingen, tidsrummet for opbevaring af oplysninger, kategorier af eventuelle modtagere af oplysninger samt yderligere nødvendige oplysninger.

Underretningen skal ske, når det er nødvendigt under hensyn til de specifikke omstændigheder, hvorunder oplysningerne behandles, med henblik på at sikre den registrerede en rimelig behandling af oplysningerne. Der vil imidlertid skulle tages behørigt hensyn til de specifikke omstændigheder, hvorunder oplysningerne behandles, herunder f.eks. de særlige fortrolighedshensyn, som politiet og anklagemyndighedens behandling af perso-

noplysninger om mistænkte mv. er underlagt i forbindelse med en straffesags efterforskning og forberedelse, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 168 som fremsat, side 70.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at formålet med hvidvasklovens § 38, hvorefter der er pligt for virksomheder til at hemmeligholde oplysninger om hvidvaskunderretninger, ville forspildes, hvis Hvidvasksekretariatet efterfølgende gav meddelelse om hvidvaskunderretningen til den registrerede efter retshåndhævelsesloven.

Hvidvasksekretariatet har vurderet, at det ikke er nødvendigt for, at den registrerede kan varetage sine interesser, at Hvidvasksekretariatet informerer den registrerede om, at sekretariatet har modtaget en hvidvaskunderretning. Dette skal ses i lyset af, at det ikke i sig selv har nogen negativ retsvirkning for den registrerede, at Hvidvasksekretariatet behandler en hvidvaskunderretning. Der er som nævnt ovenfor ikke tale om en politianmeldelse af et muligt strafbart forhold, men derimod oplysninger om f.eks. usædvanlige transaktionsmønstre set i forhold til den pågældende kunde.

4. Det følger endvidere af retshåndhævelseslovens § 4, stk. 6, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Det bemærkes i den forbindelse, at oplysninger i Hvidvasksekretariatets database i henhold til interne forskrifter skal slettes senest 10 år fra modtagelsen, medmindre der inden for denne periode er tilkommet nye oplysninger, som kan danne grundlag for fortsat at bevare oplysningerne. Sletning af oplysningerne vedrørende en bestemt fysisk person skal efter forskrifterne endvidere senest ske to år efter den pågældendes død.

SØIK kan afslutningsvis oplyse, at det i forbindelse med en revision af de interne forskrifter for behandling af oplysninger i Hvidvasksekretariatets database er konstateret, at der var oplysninger, som ved en fejl ikke var blevet slettet i overensstemmelse med de interne forskrifter. Det drejede sig hovedsageligt om oplysninger, der var overført fra et tidligere it-system til den nuværende database i en periode fra 2012 til 2014. Der er igangsat en proces med henblik på at sikre, at oplysningerne slettes hurtigst muligt. Derudover er der iværksat et projekt med henblik på at sikre, at lignende situationer ikke opstår igen.”